

บทที่ 6

บทสรุปข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

บทสรุป

จากการศึกษาเรื่อง จริยธรรมที่เด็กได้รับจากหนังสือแบบเรียนภาษาไทยและหนังสือการ์ตูน : กรณีศึกษานักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสมฤดีสมุทรสาคร สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ได้ดังต่อไปนี้

1. การถ่ายทอดความหมายเกี่ยวกับจริยธรรมซึ่งปรากฏอยู่ในหนังสือแบบเรียนภาษาไทย และหนังสือการ์ตูน โดยวิเคราะห์ถึง

1.1 โครงสร้างและองค์ประกอบที่ปรากฏในหนังสือแบบเรียนภาษาไทยและหนังสือการ์ตูน มีดังนี้

องค์ประกอบ	หนังสือแบบเรียนภาษาไทย	หนังสือการ์ตูน
โครงเรื่อง	ครอบครัวในชุมชนชนบทเป็นลักษณะสังคมเกษตรกรรม ครอบครัวไทยที่รวมเครือญาติไว้ด้วยกัน มีน้ำใจเอื้ออารีต่อกัน มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคนในชุมชน	-จุดเริ่มต้นสภาพสังคมปัจจุบัน เป็นสังคมอุตสาหกรรม มีการใช้เครื่องมือของอนาคต เพื่อสนองความต้องการของมนุษย์ -ดราคอนบอล เป็นจินตนาการของโลกอนาคตที่มีการต่อสู้กันระหว่างความดีและความชั่ว -ดราคอนแควสต์ จินตนาการเกี่ยวกับโลกเป็นการต่อสู้ระหว่างมนุษย์ ปีศาจ และอัสวินมังกร

องค์ประกอบ	หนังสือแบบเรียนภาษาไทย	หนังสือการ์ตูน
		<p>- คำสาปฟาโรห์ ความลับและ อาถรรพ์ของปิรามิดที่ผูกพันกับ ประเทศอียิปต์</p> <p>- โคทาโร่ นักเรียนมัธยมที่ไม่ ชอบอยู่ในกฎระเบียบของโรง เรียน มีการต่อสู้เพื่อให้ได้เสรีภาพ</p>
แก่นของเรื่อง	<p>การเชื่อฟังปฏิบัติตามคำสั่ง หัวอ่อน พร้อมทั้งจะทำงานภายใต้คำสั่งโดย ปราศจากข้อโต้แย้ง และทำงานซ้ำ ไปได้โดยไม่เบื่อ</p>	<p>เป็นเรื่องของการต่อสู้ระหว่าง ความดีกับความชั่ว ในที่สุด ความดีก็เอาชนะความชั่วได้ โดยเน้นการมุ่งมั่นที่จะทำทุก อย่างให้ดีที่สุด อาจจะทำตาม ความต้องการของตนเองหรือ ความต้องการของสังคม</p>
ตัวละคร	<p>มีบุคลิกภาพ ความคิด พฤติกรรม คล้ายคลึงกัน</p>	<p>มีบุคลิกภาพแตกต่างกันอย่าง เห็นได้ชัด ทั้งรูปร่าง หน้าตา และพฤติกรรม</p>
ภาพ	<p>ไม่สื่อความหมายทางการกระทำ อารมณ์และ ความรู้สึก</p>	<p>สื่อความหมายด้านการกระทำ อารมณ์และความรู้สึก</p>
บทสนทนา	<p>- ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ - สร้างภาพพจน์ของฉาก กิริยา อากาของตัวละครแต่ไม่ชัดเจน - ใช้อธิบายเหตุการณ์</p>	<p>- ไม่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ - สร้างภาพพจน์ด้านอารมณ์ของ ตัวละครชัดเจน - สร้างภาพพจน์ของการกระทำ</p>

องค์ประกอบ	หนังสือแบบเรียนภาษาไทย	หนังสือการ์ตูน
บทบรรยาย	-บรรยายเรื่องราว -บรรยายฉาก -รายละเอียดของเหตุการณ์	-อธิบายเรื่องราว -อธิบายเหตุการณ์ -อธิบายคำศัพท์

1.2 การสร้างและการถ่ายทอดความหมายในเชิงจริยธรรมที่ปรากฏในหนังสือแบบเรียนภาษาไทยและหนังสือการ์ตูน สร้างผ่านองค์ประกอบต่อไปนี้

องค์ประกอบ	หนังสือแบบเรียนภาษาไทย	หนังสือการ์ตูน
โครงเรื่องและแก่นของเรื่อง	สภาพสังคมแบบไทย ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว การสั่งสอนจริยธรรมผ่านญาติผู้ใหญ่ เพื่อน	การต่อสู้ระหว่างคนดีและคนชั่ว ซึ่งในที่สุดคนดี(ความดี) เอาชนะคนชั่ว(ความชั่ว) ทำให้สังคมอยู่กันอย่างสงบสุข สอนให้ฟังตนเอง
บุคลิกภาพและนิสัยของตัวละคร	สังเกตจากพฤติกรรมการแสดงออกที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันมากจนบางแยกความแตกต่างไม่ได้ โดยส่วนทุกคนเป็นคนดีและดีทุกขณะ	พฤติกรรมของตัวละครจะมีความแตกต่างกัน ระหว่างคนดีและคนชั่ว และภายในคนดี หรือคนชั่วนั้นบ้างขณะอาจมีลักษณะพฤติกรรมที่ชั่วหรือชั่วแฝงอยู่ในตัวด้วย มีลักษณะคนธรรมดาสามัญ
บทบรรยายบทสนทนา	-อธิบายโดยตรงด้วยตัวอักษร -อธิบายหรือกล่าวถึงการกระทำที่เป็นจริยธรรม	มีลักษณะ เช่นเดียวกับหนังสือแบบเรียนภาษาไทย แต่เพิ่มภาพที่สร้างอารมณ์ความรู้สึกได้มากกว่า

1.3 ลักษณะ ประเภทและความหมายของจริยธรรมที่ปรากฏในหนังสือแบบเรียนภาษาไทยและหนังสือการ์ตูน

- หนังสือแบบเรียนภาษาไทย

ประเภท	จริยธรรม	ความหมาย	ลักษณะพฤติกรรม
1. จริยธรรม ที่ควรส่งเสริม	1. ความประหยัด	การรู้จักใช้จ่ายทรัพย์ที่ หามาได้ อย่างระมัด ระวังและคุ้มค่าก็ให้เกิด ประโยชน์มากที่สุด และ เก็บออมทรัพย์ที่หามาได้ ไว้ใช้ในยามจำเป็น	1. ใช้จ่ายทรัพย์ที่หามาได้ตาม ฐานะและความจำเป็น 2. เก็บออมทรัพย์ไว้ใช้ใน ยามจำเป็น 3. รู้จักประดิษฐ์สิ่งของจาก วัสดุที่หาได้ในท้องถิ่น 4. ซ่อมแซมสิ่งของที่ชำรุด ให้มีสภาพใช้งานได้
	2. ความขยันหมั่น เพียร	ความพยายามในการ กระทำกิจกรรมต่างๆ ให้บรรลุความสำเร็จ โดยไม่เห็นแก่ความยาก ลำบาก พร้อมทั้งฝ่าฟัน อุปสรรคด้วยตนเอง	1. ขยันหารายได้ 2. ขยันทำงาน 3. กระทำด้วยความเต็มใจ และ เพ็ดเพลิน
	3. ความมีสติปัญญา	ความสามารถในการใช้ สติปัญญา ไหวพริบ ใน การแก้ไขปัญหาต่างๆให้ ลุล่วงไปด้วยดี สามารถ เรียนรู้สิ่งต่างๆได้อย่าง	1. มีปัญญาหาหนทางหรือ การแก้ปัญหา 2. ใช้ปัญญาในการแก้ไข สถานการณ์ที่คับขัน

ประเภท	จริยธรรม	ความหมาย	ลักษณะพฤติกรรม
		รวดเร็วและมีสติควบคุมตนเองได้	
	4. การพึ่งตนเอง	มีจิตใจมั่นคง กล้าทำทุกอย่างที่ถูกต้องและมีเหตุผล เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น มีความกล้าในการตัดสินใจ ใช้ความสามารถที่ตนมีให้เต็มที่ ก่อนจะขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น	<ol style="list-style-type: none"> 1. ใช้ความสามารถที่ตนมีให้เต็มที่ก่อนที่จะขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น 2. กล้าที่จะทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม 3. กล้าตัดสินใจที่ทำได้ด้วยตัวเอง
	5. ความรับผิดชอบ	การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความผูกพัน ความเพียร ละเอียดรอบคอบ ยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนทั้งผลดีและผลเสียและพยายามปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น	<ol style="list-style-type: none"> 1. ปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายโดยมิต้องมีการบังคับจากผู้อื่น 2. ปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น 3. ยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตน
	6. ความสามัคคี	ความพร้อมเพรียงเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในการทำกิจกรรมให้ลุล่วงไปด้วยดี โดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ช่วยกันทำงานตามกำลังความสามารถ 2. ร่วมมือร่วมใจกันทำงานเพื่อส่วนรวม 3. รักใคร่ปรองดองไม่ทะเลาะวิวาท ไม่อิจฉาริษยา 4. มีน้ำใจที่ติดต่อกัน

ประเภท	จริยธรรม	ความหมาย	ลักษณะพฤติกรรม
	7. ความยึดมั่นในคุณธรรม	ความละเอียด เกรงกลัวต่อการกระทำชั่วทุกชนิด	1. การยึดมั่นในศาสนา 2. ปฏิบัติตามเบญจธรรม
	8. ความมีวินัย	การทำงานอย่างถูกต้องตรงระเบียบของหมู่คณะ	1. ปฏิบัติตามกฎข้อบังคับของโรงเรียน 2. ปฏิบัติตามกฎหมาย
	9. ความรักชาติ	ความรักในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์	1. ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย 2. มีความศรัทธาต่อศาสนา 3. มีความภักดีต่อพระมหากษัตริย์ ถวายการอารักขา และมุ่งปฏิบัติตนตามพระราชประสงค์
	10. ความกตัญญู	สำนึกในความช่วยเหลือของผู้ที่ทำความแก่ตน ตอบแทนบุญคุณตามสถานภาพ	1. ช่วยเหลือ เลี้ยงดูผู้มีพระคุณ 2. เชื่อฟังคำสั่งสอน 3. ตอบแทนบุญคุณด้วยการกระทำต่าง ๆ
	11. ความเมตตา กรุณา	ปรารถนาต้องการให้ผู้อื่นเป็นสุข เสียสละไม่โลภอยากได้ของจากผู้อื่น	1. ช่วยปลดเปลื้องความทุกข์ของผู้อื่น 2. มีน้ำใจเอื้อเฟื้อหยิบยื่นความสุขให้ผู้อื่น
2. พฤติกรรมที่ตรงข้ามกับจริยธรรมที่ควรส่งเสริม	ความอกตัญญู	ไม่สำนึกในความช่วยเหลือของผู้ที่ทำความแก่ตน ไม่ตอบแทนบุญคุณบุคคลเหล่านั้น	1. ลบหลู่ ดูหมิ่นผู้มีพระคุณ 2. ไม่เชื่อฟังคำสั่งสอน 3. ไม่ตอบแทนบุญคุณ 4. ตีตนเสมอผู้มีพระคุณ

-หนังสือการ์ตูน

ประเภท	จริยธรรม	ความหมาย	ลักษณะพฤติกรรม
1. จริยธรรม ที่ควรส่งเสริม	1. ความขยันหมั่น เพียร	ความมุ่งมั่นที่จะกระทำ สิ่งต่างๆ ให้สำเร็จตั้ง โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ที่ขวางกั้นแม้แต่ความตาย	1. พยายามพัฒนาฝีมือ ความสามารถของตน 2. ความพยายามที่จะ ต่อสู้เอาชนะศัตรู
	2. ความรับผิดชอบ	ความสำนึกในหน้าที่ความ รับผิดชอบ และกระทำ ตามหน้าที่นั้นโดยเคร่ง ครัด และยอมรับผลของ การกระทำของตน	ยอมรับความผิดที่เกิด จากการกระทำของตน และหาทางแก้ไข
	3. ความมีสติ ปัญญา	ความมีเหตุผลมีไหวพริบ ในการแก้ปัญหา เรียนรู้ สิ่งต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว	ใช้สติปัญญาไหวพริบและ การคิดอย่างมีเหตุผลใน การแก้ไขปัญหา
	4. การพึ่งตนเอง	ความกล้าในการตัดสินใจ มีความเชื่อมั่นในตน เองและใช้ความรู้ความ สามารถที่ตนมีให้เต็มที่ ก่อนที่จะขอความช่วยเหลือ จากผู้อื่น	1. ใช้ความสามารถของ ตนโดยไม่ขอความช่วยเหลือ จากผู้อื่น 2. เชื่อมั่นในความสามารถ ของตนเอง ว่าสามารถ กระทำได้โดยไม่พึ่งผู้อื่น
	5. ความสามัคคี	ความพร้อมเพรียงเป็น น้ำหนึ่งใจเดียวกันช่วย	1. ช่วยเหลือกันทำกิจกรรม 2. แสดงความยินดีกับผู้อื่น

ประเภท	จริยธรรม	ความหมาย	ลักษณะพฤติกรรม
		เหลือกันทำกิจกรรมให้สำเร็จลุล่วงด้วยดีมีน้ำใจเป็นนักกีฬา มีน้ำใจให้แก่กันโดยเฉพาะเพื่อน	ด้วยใจจริง 3. เพื่อนเดือดร้อนพร้อมเอาชีวิตเข้าแลก
	6. ยึดมั่นในคุณธรรม	การกระทำในสิ่งที่คนทั่วไปเห็นสมควรกระทำ ปฏิบัติแล้วมักได้รับคำชมเชย	1. กำจัดผู้ที่ทำความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น 2. สิ่งที่ทำแล้วได้รับการยกย่องชมเชยจากสังคม
	7. ความรักชาติ รักพระมหากษัตริย์ รักผู้นำ	ความจงรักภักดีต่อผู้นำของตน ต้องการให้ประเทศสามารถดำรงอยู่ได้ยาวนานเท่านั้น	ใช้ความสามารถที่มีทุกประการที่จะปกป้องชาติพระมหากษัตริย์หรือผู้นำ
	8. ความกตัญญู	ความสำนึกในความช่วยเหลือของผู้ที่ทำความดีตน แม้สิ่งที่ได้กระทำจะมีอยู่เพียงน้อยนิดก็ตาม และพยายามตอบแทนพระคุณในสิ่งที่ทำให้ผู้มีพระคุณมีความสุข	1. สำนึกในบุญคุณของผู้ให้ความช่วยเหลือ 2. ตอบแทนบุญคุณผู้มีพระคุณจนสุดความสามารถแม้แลกด้วยชีวิตก็ยอม
	9. ความเมตตา กรุณา	ความปรารถนาให้ผู้อื่นเป็นสุขด้วยการกระทำ	1. ช่วยเหลือผู้อื่นด้านกำลังกาย

ประเภท	จริยธรรม	ความหมาย	ลักษณะพฤติกรรม
		ของตน ไม่ว่าจะ เป็น ความเอื้อเพื่อเพื่อแม่ ความเสียสละสิ่งที่มีให้ กับผู้อื่น	2. ช่วยเหลือผู้ประสบภัย ด้านกำลังทรัพย์สิ่งของ 3. ช่วยเหลือผู้ประสบภัย ด้านกำลังใจ
2. พฤติกรรมที่ ตรงข้ามกับ จริยธรรมที่ควร ส่งเสริม	1. การประทุษร้าย ต่อร่างกายและ ชีวิต	การทำร้ายร่างกายให้ บาดเจ็บจนกระทั่งถึง ตาย	1. การทำร้ายร่างกายผู้อื่น ให้บาดเจ็บ 2. การมุ่งเอาชีวิตของผู้อื่น
	2. การประกอบ อบายมุขต่าง ๆ	การประพาดิติน เกี่ยวข้อง กับสิ่งที่เป็นอบายมุขซึ่งจะ นำทำให้ขาดสติยังคิดได้	1. ต้มสุร่าก่อนถึงวัยอันควร 2. สูบบุหรี่ก่อนถึงวัยอันควร 3. มีแนวโน้มที่จะประพาดิติน ในเรื่องเพศ

2. ลักษณะ ประเภท และความหมายของจริยธรรมที่เด็กได้รับจากหนังสือแบบเรียน
ภาษาไทยและหนังสือการ์ตูน โดยแยกวิเคราะห์เป็น

2.1 การรับรู้ความหมายจริยธรรมตามความคิดของเด็ก ผ่านองค์ประกอบต่อไปนี้

หนังสือแบบเรียนภาษาไทย	หนังสือการ์ตูน
1. บทบรรยาย และคำสนทนา 2. พฤติกรรมของตัวละครที่แสดงออก 3. แก่นของเรื่อง	1. ภาพ บทบรรยาย และคำสนทนา 2. พฤติกรรมของตัวละครที่แสดงออก 3. แก่นของเรื่อง

จะเห็นได้ว่าทั้งหนังสือแบบเรียนภาษาไทย และหนังสือการ์ตูน ต่างก็ใช้วิธีการ
ถ่ายทอดความหมายคล้ายคลึงกัน จะมีแตกต่างกันอยู่เพียง หนังสือการ์ตูนมีภาพช่วยเสริมให้
การถ่ายทอดจริยธรรมนั้นสะดวกและชัดเจนมากขึ้น เพราะภาพที่เสนอนั้นหนังสือการ์ตูนช่วย
เสริมสร้างอารมณ์ ความรู้สึก ซึ่งทำให้ผู้อ่านมีอารมณ์คล้อยตามได้ง่าย

2.2 ลักษณะ ประเภท และความหมายของจริยธรรมที่เด็กได้รับจากหนังสือแบบเรียนภาษาไทยและหนังสือการ์ตูน

- หนังสือภาษาไทย

ประเภท	จริยธรรม	ความหมาย	ลักษณะพฤติกรรม
1. จริยธรรมที่ควรส่งเสริม	1. ความกตัญญู	รักและระลึกถึงผู้มีบุญคุณ โดยเฉพาะพ่อแม่ เมื่อมีโอกาสควรตอบแทนบุญคุณ	1. รักและระลึกถึงผู้มีบุญคุณ 2. เชื่อฟังคำสั่งของผู้มีบุญคุณ 3. ช่วยแบ่งเบาภาระของผู้มีพระคุณ
	2. การคบมิตร ความรักเพื่อน ความสามัคคี	การรู้จักคบหากับคนที่ดี เพื่อชักนำให้เราเป็นคนดี มีน้ำใจให้กันและร่วมมือร่วมใจกันกระทำสิ่งต่างๆให้ประสบความสำเร็จ	1. คบหาเพื่อนที่ชักนำเราให้เป็นคนดี 2. แสดงน้ำใจดีต่อเพื่อน 3. ถ้าเพื่อนตกอยู่ในความทุกข์ก็ช่วยเหลือ 4. ร่วมใจกันทำสิ่งในสิ่งที่ดี
	3. ความเอื้อเฟื้อ เพื่อแม่	การรู้จักให้แบ่งปันเสียสละสิ่งของที่มีแก่ผู้ที่เดือดร้อน	1. ให้ทรัพย์สินของที่ตนมีแก่ผู้ประสบภัย 2. มีน้ำใจมอบสิ่งที่ทำให้ผู้ประสบปัญหามีความสุขขึ้น
2. พฤติกรรมที่ตรงข้ามกับจริยธรรมที่ควรส่งเสริม	ความอกตัญญู	การทำร้ายผู้มีบุญคุณทางร่างกายหรือจิตใจ การลบหลู่ไม่ระลึกถึงผู้มีพระคุณ	1. ทำร้ายผู้มีพระคุณทางร่างกายตั้งแต่บาดเจ็บถึงแก่ชีวิต 2. ไม่ตอบแทนบุญคุณของผู้มีพระคุณ 3. ลบหลู่ผู้มีพระคุณด้วยวาจา

- หนังสือการ์ตูน

ประเภท	จริยธรรม	ความหมาย	ลักษณะพฤติกรรม
จริยธรรมที่ควรส่งเสริม	1. ความกตัญญู	ความรักระลึกถึงผู้มีพระคุณ โดยเฉพาะพ่อแม่ พยายามหาโอกาสทดแทนคุณ	<ol style="list-style-type: none"> 1. รักและ เชื่อฟังผู้มีพระคุณ 2. ระลึกถึงผู้มีพระคุณ 3. หาโอกาสทดแทนคุณแม้จะต้องแลกด้วยชีวิต
	2. ความรักเพื่อน ความมีน้ำใจต่อกัน	ความต้องการที่จะให้เพื่อนมีความสุข จะช่วยเหลือเมื่อเพื่อนอยู่ในความทุกข์ มีน้ำใจให้กัน	<ol style="list-style-type: none"> 1. รักเพื่อน 2. ช่วยเพื่อนพ้นจากความทุกข์แม้จะต้องแลกด้วยชีวิต 3. มีน้ำใจให้แก่กัน
	3. ความกล้าหาญเชื่อมั่นในตนเอง	ความมีใจเด็ดขาดไม่หวั่นต่อความยากลำบาก และอันตรายใด ๆ มีจิตใจมั่นคงกล้าเผชิญกับทุกสิ่ง	<ol style="list-style-type: none"> 1. กล้าแสดงความสามารถของตนในสิ่งที่เป็นประโยชน์ 2. กล้าช่วยชีวิตผู้ตกอยู่ในอันตราย 3. มีจิตใจหนักแน่นมั่นคงไม่กลัวแม้เผชิญกับอันตราย
	4. ความมีสติปัญญา มีความสามารถ	มีความสามารถมีไหวพริบที่จะแก้ปัญหาที่ประสบได้ และรู้จักใช้สติปัญญาเพื่อประโยชน์ของคนส่วนรวม	<ol style="list-style-type: none"> 1. ใช้ไหวพริบสติปัญญาแก้ปัญหา 2. ใช้ความระมัดระวังในการไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล 3. คำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม

ประเภท	จริยธรรม	ความหมาย	ลักษณะพฤติกรรม
2. พฤติกรรมที่ตรงข้ามกับจริยธรรมที่ควรส่งเสริม	1. การประทุษร้ายต่อผู้อื่น	การทำร้ายร่างกายจิตใจทรัพย์สินของผู้อื่น ตั้งแต่เล็กน้อยจนกระทั่งถึงแก่ชีวิต รวมถึงมอบให้ผู้อื่นไปกระทำแทนตน	<ol style="list-style-type: none"> 1. การทำร้ายร่างกายตั้งแต่บาดเจ็บจนถึงตาย 2. การทำร้ายจิตใจ 3. การทำร้ายต่อทรัพย์สินของผู้อื่น 4. การจ้างวานให้ผู้อื่นทำร้ายร่างกายจิตใจและทรัพย์สินของผู้อื่น
	2. หลงอำนาจ	มีจิตใจมั่นคงเชื่อในความสามารถของตนเองมากเกินไปกล้าทำทุกอย่างตามจิตใจโดยไม่ฟังเหตุผล	<ol style="list-style-type: none"> 1. เอาแต่ใจตนเอง 2. คิดตัดสินใจด้วยอารมณ์มากกว่าเหตุผล 3. มักก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น
	3. ลามกอนาจาร	แสดงพฤติกรรมไม่สำรวมในกามเสนอภาพที่หรือคำพูดหยาบโลนในทำนองชู้สาว	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ชายถูกต้องร่างกายโดยผู้หญิงไม่ยินยอม 2. ใช้วาจากริยาทำทางทำนองชู้สาวโดยหญิงไม่ยินยอม 3. แสดงภาพของพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมระหว่างชายหญิง 4. ทำอนาจารในที่สาธารณะ

ข้อจำกัดในการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องจริยธรรมที่เด็กได้รับ จากหนังสือแบบเรียนภาษาไทย และหนังสือการ์ตูนนี้ มีข้อจำกัดบางอย่างในระหว่างการศึกษาข้อมูล คือ หนังสือการ์ตูนที่ได้รับความนิยมจากนักเรียน 5 อันดับแรก ได้แก่ โดเรมอน ดรากอนบอล ชายหิวเราะ ดรากอนแควสต์ และคำสาปพาโรห์ แต่เนื่องจากการ์ตูนชายหิวเราะเป็นการ์ตูนเล่มเดียวที่ไม่ใช่การ์ตูนประเภทการ์ตูนเรื่องและเป็นการ์ตูนของไทย เมื่อทำการศึกษาก็เกิดปัญหาขึ้น ผู้วิจัยจึงมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนมาศึกษาเรื่องโคทาโร (อยู่ในความนิยมลำดับที่ 6) แทน ความตั้งใจที่จะศึกษาถึงจริยธรรมที่เด็กได้รับจากหนังสือการ์ตูนที่อยู่ในความนิยมของนักเรียน 5 อันดับแรกจริง ๆ ไม่สามารถกระทำได้ จึงต้องเป็นการศึกษาจากการ์ตูนเรื่องที่แปลมาจากการ์ตูนประเทศญี่ปุ่นและได้รับความนิยมจากนักเรียนโรงเรียนสมฤติสมุทรสาคร 5 อันดับแรกแทน

ข้อเสนอแนะ

1. ผลการวิจัยครั้งนี้ แสดงถึงสิ่งที่นักเรียนได้รับ โดยนักเรียนกลุ่มนี้เป็นนักเรียนที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมืองซึ่งอยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพมหานคร จึงมีความคิดเห็นในเรื่องสภาพสังคม การดำเนินชีวิตของตัวละครที่ปรากฏในหนังสือแบบเรียนภาษาไทยว่า เป็นสภาพสังคมของอดีตที่ผ่านไปแล้ว ไม่ตรงกับสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน ควรจะได้มีการศึกษาถึงจริยธรรมที่นักเรียนได้รับจากสื่อทั้ง 2 ประเภท โดยศึกษาจากนักเรียนที่อยู่ในชนบทว่ามีความคิดเห็นอย่างไร เพื่อใช้ผลการศึกษาประกอบในการแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรหรือแบบเรียนที่อาจจะมีขึ้นในอนาคต

2. ควรมีการศึกษาถึงสื่อมวลชนประเภทอื่น เช่น หนังสือพิมพ์ รายการโทรทัศน์ บางประเภท ภาพยนตร์ในประเทศหรือที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ ในด้านการเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับจริยธรรม ว่าสื่อมวลชนที่มีในสังคมไทยมีการเสนอเนื้อหาจริยธรรมบ้างหรือไม่ จริยธรรมหรือพฤติกรรมที่น่าเสนอนั้น เป็นสิ่งที่ควรส่งเสริมให้มีในสังคมหรือไม่